

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — — — 16 kor.
 Negyedévre — — — 4 „
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre — — — 20 kor.
 Negyedévre — — — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — — — 24 kor.
 Negyedévre — — — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Eszerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Előzetesek és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, július 19.

Szalmabábok.

Sajnálattal — de az igazat megvallva — nem valami nagy sajnálattal vettem tudomásul, hogy a választók névjegyzékéből többek között engem is kihagytak s így az alkotmányos téren tett első lépésem kudarczczal járt.

Mi kimaradtak vigasztalhatnók ugyan magunkat azzal a régi adomával is, hogy a zsidó is megverte a fiát, midőn először nyert a kártyán; de van nekünk egyéb vigaszunk.

Egy évvel később veszünk magunkra valamit abból az óriási lelkiismereti felelősségből, mely a mai magyar parlamenti rendszer mellett minden választóra nehezedik.

Tulajdonképpen mi is az a modern parlamentarizmus?

Ha a történelmet kérdezzük, gyönyörű feleletet kapunk rá. Századok küzdelmének, véres harcainak eredménye. Nemzedékek és nemzetek törekvéseinek célja. Népek előtt hosszú időközön át lebegett eszménykép, melyért szenvedtek és meghaltak a népek legjobbjai.

Ma pedig hova tűnt ez az ideál!

A parlamenti rendszer Magyarországon nem a régi magyar országgyűlések modernizálódott folytatása; ha valaminek folytatása, akkor inkább az 1849 utáni abszolutizmushoz csatlakozik szellemben és gondolkodásban egyaránt. Két jelszó, két üres frázis, két idegen jövevény előtt hajolnak meg a magyar törvényhozás

többségének tagjai: egyik jelszó Wien, a másik liberálizmus.

Két üres frázis, de a melyek egymást támogatják s ketten táplálják egy érdekszövetkezet zsebeit. Két váz, két madár-ijesztő, melynek érdekes példáját lehetett látni nemrég valamelyik környékbeli faluban.

Egy gazdának a földjén két madár-ijesztő ékeskedett. Működött a két jámbor lény már évek óta, nem csoda, ha az idén megrokkant a derekuk s közös elhatározással szétfoszladozván, leestek a földre. Észrevette ezt a gazda s mivel sajnálta a két madár-ijesztőt megsemmisíteni, egymáshoz kötötte őket háttal s így örködnék most siámi ikreként földje közepén.

Kérdeztem, hogy hát megijeszti-e ez a váz is a madarakat?

— Ha meg-e? — volt a válasz. Meg ám, uram. Sőt ettől még jobban félnek, mert olyan csodálatos formája van.

Epp ilyen csodálatos formája van annak a két egymást támogató váznak is, melynek neve liberálizmus és Wien.

Mind a kettő hatalmas volt valamikor. A liberálizmus akkor, mikor még becsületos magyar névvel szabadelvűségnek nevezték és soraiban egy Kossuth, egy Deák, egy Eötvös, egy Kemény küzdöttek népjogokért, szabadságért, egyenlőségért, testvériségért. Wien is hatalmas volt akkor, mikor még nem a nemzeti törekvések, nem a gazdasági érdekek, hanem az uralkodó családok magánérdekei vezették a politikát. Akkor járt Magyarországon is legtöbbet Wien magyar neve: Bécs; hogy ha már az uralkodó nem

magyar, legyen legalább az a székhelye neve!

Ma Bécs visszavédlett Wien-né; nem vezet többé a politikában. A szabadelvűség pedig levedlett liberálizmussá; nem elvekért, csak egyénekért küzd s a mi elve van, az sem életképes már.

Csak egy szemes gazda kellett, a ki a két üres madár-ijesztő-vázat fölfedezze s a kettőből csináljon egy erős firmát. Még pedig sürgős szükség volt erre az egyénre, mert fenyegetővé vált a veszély a Lajthán túl is, innen is.

És a nemzetek rossz szelleme fölfedezte ezt a szemes gazdát Bánffy Dezső báróban és odaállította Magyarországra és a magyar liberálizmus élére. Ő neki sikerült a két vázat egyesíteni, összehozni a tüzet és vizet.

A liberálizmus itthon elkeseredett harcot folytatott az egyház ellen s mindenféle tekintély elvetését hangoztatta (persze csak a hol hasznos volt); és ennek daczára, a hol osztrák érdekről volt szó, egyszerre elismerte a tekintélyek parancsoló szavát s alázattal térdet-fejet hajtott. Hol van az újabb történelemben csúfosabb megalázkodás, mint a fölemelt magyar kvóta, az ischli klauzula s a hirhedt lex Tisza? A szép szövetség kedvéért a liberálizmus még az elveknek néhány benne maradt szalmaszálát is eldobálta magától.

Bécs városa szintén furcsán járt. Ő maga bőven megelégette már a liberálisokat, ki is tette őket a város vezetéséből. De azért gyengesége tudatában átalolt Bánffyval szövetségre lépni s megtagadni saját elveit.

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Z s u z s i.

Irtá: Mányiné-Prigl Olga.

Egy sor házból áll az egész falu, a vonat épen ott megy el mellette. Szélről, a vasuti töltés oldalában nagy sugarú jegenyefák állanak, a mik közt úgy festenek a kis fehérre meszelt bogárhátú házikók, mint a libák a hepehupás gyepen. Itt is, ott is kivillan a fehérségük. Tulnan legelésznek azok, foltonként, csapatonként különválva, szeri, száma sincs körülöttük a pásztoroknak. Soha annyi apró gyereket. Sok eső járhatott erre, — gondolja a ki látja, — bőven az Istenáldás. Ugy, mert nem sokan tudják, hogy onnan a nagyváros felől, alig egy órájárásnyira a sebes masinán, onnan jön az a felleg, mely szöke, barna angyalkákat hullajt a földre, báméskodó, ártatlan csöppségeket, a kiket az édes mamáik sietnek internálni ide, a hol sokkal jobb a levegő és talán, ha jobbnak látják búcsut mondani ennek a csuoya világnak, — a pihenés is jobban esik a csöndes akáczlombos temetőben, a hol annyi az egyforma kis fejfa. Kék valamennyi, a betűt is lemosta róluk az eső mentől hamarabb, tán akaratlanul úgy festik rá. Még a vadbozsóka, réti folyófi is siet vele takargatni őket, pár hét

alatt befutja, átkuszik hozzájuk a másik csöpp halomról, maga alá fogja valamennyit, mint a jü tyuk a csibécskét, hogy meg ne fázzanak, hogy aludjanak szép csendesen.

— Arra, arra a másik buba, — gügyög-teti, tanitgatja a fizetett cseléd a csupa csipke babát, megfogja a kis ujját, egy mutogat vele messze, a hol az övét hagyta, a kiről nem mer másnak beszélni, csak annak a kicsi teremtsé-nek, a ki talán meg tudja őt érteni.

A csupa csipke baba, a kövér baba átfogja a leány nyakát és azt mondja: nem! Már ő is önző és még gondolni se hagyja emezt a másik bubára. Forog, repes az ölében, csirógatja, dédelgeti és ez mind azt jelenti: nincs más baba csak ő.

Hát el is felejt, egyszerűen emezt, mintha az övé volna. Szinte az édes mamája lesz rá féltékeny s titokban meg is siratja: ez a gyerekek megtagadja a vérét. Olykor pityereg egész éjszakán. Fölkél, megnézi, százsor betakarja. Tapogatja a homlokát: forró. A kezét. Istenem, az talán meg hideg. Meghült, nem viselnek elég gondot a gyerekre. Felkölti az urát is. No nézd, kérlek, láza van. Tapogasd meg az én homlokom, meg az övét. Ugy-e sokkal forróbb? bizonyosan láza van. Addig-addig, míg felkél a gyerek, s kitör a mezzoforte. Talpon az egész ház.

Szó nélkül felkél a leány s karjaira veszi

az urfit. Oda szoritja az arcát a magáéhoz s valami különös zümmögő nótába kezd, a mit csak a gyermek ért meg, mert mindjárt alább hagy a magas czé-ből. Már alusznak, a dada is, a gyerek is, álmában ha ringatja, csucsujgatja. Egyszerre fölkiált: oh teremtom, édes szüz Máriám mit láttam! — Keserves sirásba kezd, hogy ijedten ugrál fel az egész ház: már megint mi baj van. A szegény tudatlan parasztleány csak sir, zokog tovább, egy hangot ki nem lehet csalni belőle, hogy miért. Csibítják, könnyörögnek neki, fenyegetik, nem használ semmit, akárcsak a falnak beszélne. Mentől jobban instálják, annál makacsabb. Végre is úgy bánnak vele, hogy kiveszik a kezéből az urfit, a kit még mindig ott szorongat magához, hogy a könnyeik összefolyanak.

— Nem is szereti maga azt a gyereket Zsuzsi, hogy úgy fel tudta költöni, — fordítanak egyet a beszéden. No már erre csöndesebb valamivel. Vöröses, kövér karját végighuzza a két szemén, az arcán, úgy törli le a könnyeit. Nagysoká süti ki: rossz látásaim voltak kérem alásan, ne tesszen rám haragudni, de hát . . .

— No mondja csak, — biztatják. A nehéz álmot is könnyebb kiverni a fejünkből, ha azon melegiben mindjárt elmeséljük valakinek. Hamarabb elhisszük, hogy csak álmotuk.

Zsuzsi keresztet vet, úgy kezdi: Hát kérem, tetszen tudni, ugyis hiába tagadnám, mert

Bécs is, a liberálizmus is azt hitték, egyik a másiknak foltja, támogatója. Pedig hát most sül ki, hogy voltaképpigazi Strohmannok, szalmavázak voltak néhány érdekhajhász, első sorban Bánffy Dezső kezében.

Osztrák helyről kellett jönnie az igazi felvilágosításnak Bánffy báró kilétéről. Osztrák kézből kellett megtudnunk, hogy nem csak a két madárijesztőt kötötte ő össze mesterien, hanem hajlandó lett volna a viruló vetést: a magyar alkotmányt is feláldozni csak azért, hogy tovább is hatalmon lehessen.

Azt mondták Bánffy-ról, hogy erőszakos volt, de sovíniszta magyar. Ezek után tisztában lehetünk vele, hogy sovínisztagát felülmutta erőszakossága s még erőszakosságát is határtalan hatalomvágya.

És ime, ez az ember az, a kit mint a liberálizmus mintaképét állítanak oda!

Közel állanak a választások. Éppen jókor jött a leleplezés, hogy megtudja az ország, mire lett volna képes a legliberálisabb férfit?

És ebből megtudhatjuk, mi az a liberálizmus, mely a mai magyar parlamenti életben uralkodik?

Szalmabáb, tartalom nélkül. Csak egy kis vihar kell, hogy elsöpörtessék.

Vajjon meghozzák-e a vihart az új választások? Aligha.

Ezért nagy azok felelőssége, a kik a jövő szavazásra szavazati joggal fognak felfegyvereztetni. *Dr. K. A.*

Választási mozgalmak.

Szatmárról írják: Az Ugron-párt Csomay Imre volt pártelnök vezetése mellett szervezkedik. Csomay a választók között ívet köröztet melynek aláírói »hazafüni becsület-ézelmeikre és szavukra« fogadják, hogy az Ugron-párt jelöltjére szavaznak. Az ívnek eddig 368 aláírója van. — A pártgyűlés folyó hó 28-ára van kitűzve.

Csongrádról írják: A csongrádi kerületben megindultak a választási mozgalmak. *Hegyi An-*

tal minden vasárnap gyűlést rendez a néppárt érdekében, de még eddig nem lépett fel jelöltnek. Köztudomású azonban, hogy föl fog lépni független néppárti programmal. Az ipárkamara tegnapi ülésén az iparosok elhatározták, hogy szabadelvű jelöltet léptetnek fel. Az a nézet van elterjedve, hogy a szabadelvű párt eddig is csak ad hoc engedte át a kerületet a függetlenségi pártnak és hogy *Dienes Márton* nem ebben a kerületben, hanem Szentesen fog felépni. Az iparosok és gazdák jelöltje *Szivák Imre* lesz, akinek jelölését a néppárt tagjai közül is sokan rokonszenvvel fogadják.

Segesvárról írják: Nagy-Küküllő vármegyében a képviselőjelölések már megtörténtek. Jelölték a segesvári kerületben *Melzer Vilmost*, a kőhalmiban *Pildner Ferenczet*, a megyésiben *Oberth Károlyt*, szabadelvű programmal. A szentágotai kerületben *Eitel Adolf* nemzeti-ségű programmu jelölt ellen a szabadelvű párt *Schuller* besztercei nyugalmazott árvaszéki elnököt lépteti fel.

Kialvó lelkesedés.

Nem is volt oly régen. Az ifjakat, — köztük magamat is — szent lelkesedés tüze szállta meg, ha hallott a függetlenségről, a 48-as szóról, a Kossuth névről. És ma? Csodálkozva látom, hogy mindez hidegen hagyja. Hisz ugy volt az már akkor is, hogy mint ifjak iszonyú 48-as ézelmeik voltak, de ha eljutottak odáig, azt, hogy az állam adja kezükbe a kenyeret, csak mosolyogtak az ifjú lelkesedésén. De ma már az ifjakban sincs meg ez a lelkesedés!

Érzékellen a mai magyar ifjuság? Nem! Kiolte belőle ezt a függetlenségi eszmék után való lelkesedést. . . a függetlenségi 48-as párt! Mert mit csinál ez a párt?

Üldözi a testvér, igazán nemes és tiszteltreméltó töredéket, üldözi azt, ki függetlenül tesz, nem szegődve vakon csatlósává annak a kolompósak, a ki mindent, mi keresztény láb-bal tipor, és üldözi azt, ki nem akarja, hogy a volt függetlenségi párt lassankint »köser-liberális« párttá fejlődjön át.

Ennek a pártnak az élén, de csak névleg, áll egy erélytelen és mindenki által befolyásolható elnök, ki fia lévén a nagynevű Kossuth Lajosnak, arra való, hogy a Kossuth név iránti lelkesedést és tiszteletet ő maga eloszlassa és semmivé tegye. Hogy miért, mi ezélelől? . . . ő tudja — legkevésbé! Ő csak báb, a kivel a vajda mint rangjához méltó játékkal tölti szabad idejét.

Minden kerület és minden párt jelenleg a közelgő képviselőválasztásokkal foglalkozik. A függetlenségi is? Igen! Minden kerületben, hol az Ugron töredék állit jelöltet, az a töredék, mely a 48-as eszméket nem csak elvből és magyarávaktásból használja, hanem tesz is érte valamit, a Kossuth párt szintén állit jelöltet. Ott van a szentesi választás, ott van a szatmári jelölt pártgyűlés és ott van a gyulai pártbon-tás. Hogy mi ezeknek a czélja, józan ésszel nem lehet rá mást felelni, mint a függetlenségi párt erőszakos kivégzése. Miért állit a Kossuth párt minden Ugron kerületben jelöltet? Hogy inter duos litigantes, a harmadik a kormány-párti győzzön! Miért nem állit kormánypártiakkal szemben? Vagy ha állit is, mint Ugrán, miért állit olyan jelöltet, a kinek pusztá megjelenése elveszi minden tiszta gondolkodásu magyarnak a kedvét a függetlenségi párttól.

Avagy nézzük a mostani testvérháborút. Micsoda kifejezések és válogatott sértések jelennek meg napról-napra az ellen a Bartha Miklós ellen, a ki oly magasan áll, hogy a feleje dobott sár, még a czizmája sarkának a talpát sem éri el és az ellen az Ugron Gábor ellen, a kihez fogható igazán magas politikával foglalkozó politikus alig van még egy a parlamentben.

És miért tódnak annyira a Bánffy-uralom elhunytával tevékenység nélkül maradt és vállára nézve ó-szövevény, hazafiságra nézve uj-liberális alapon levő jövőt kereső egzisztenciák, mind a Kossuth-pártba?

Ezeknek mind czélja van, de hogy mi, még csak ők tudják. A választók csak látják a jelenségeket és következtetnek. Olyanformán, hogy ez a párt nem tiszta bort önt a pohárba, hogy nagyon is kezd az a szellem uralkodni, melyet az új betódulók vittek be magukkal. Így meg tehát ők a bort és éjjenek ők abban a légkörben!

Igy vész és pusztul el az a nimbusz és az a lelkesedés, melylyel a régi függetlenségi 48-as párt bírt.

Igy mesélte el nekem szomorúan egy olyan Kossuth-párti képviselő, a ki maga is, és nem egyedül, már rég megundorodott ezektől az üzelmektől.

Es ha érzékellen meg közönyös a mai ifjuság a függetlenségi eszmékkel szemben, lehet-e csudálai? *(He.)*

Kabinetfőnök és felelős miniszter.

A berlini polgármester-kérdés alkalmából a »Frankfurter Zeitung« rámutat arra a körülményre, hogy a német császár tulajdonképpen közvetlenül csak három kabinetfőnökével, a polgári, katonai és tengerészeti kabinet-

megindulnak, a csacsik kocognak uj-fent.

hogy igaz is volt, — nagyot csuklik a hangja megint, az én kis egyetlen kis magzat mat látam itt halva az imént, koszorúval a szép fekete hajában, fehér selyembe, mint a gazdag szép menyasszonyok, sok lobogó szentelt gertyával köröskörül. A kicsi fekete-hajú leányomat, a kit oda kellett hogy adjak a Dunának, — vagy oda . . . Oda, a hol csakugy meghalnak a gyerekek, mintha a Dunába dobnák őket . . .

Erőteljes, gömbölyű vállai remegtek még egy darabig a nagy zokogástól, aztán valami furcsa, vékony panaszos nótába fult a hangja, a mit valahol régen tanulhatott a csöndes kis falujában az oláh legényektől, a mikor még híret se hallotta a nagy cifra városnak. Bár ne is hallotta volna! — Sok, sok könnye elhullott azóta. Nincs annyi szem kalárisuk az oláh fátáknak körül a hegyekben, mint a menyői könny az ő arczára hullott. Ha ugy ki-varrhatná vele a kis leánya szemfedőjét.

A mig újra lecsendesedtek, hát ki is hajnalodott. Nagyvárosban ugyan a nap feljötte sem ugy esik, mint máshol. A gyári kéményekbe, a mik ugy nyulnak fel, mint erdőkben a fák, még hajnalon begyujtanak. A fekete füst száll, száll, — szélteben bosszában rá-fekszik a veres csíkokra, a halvány lilaszínű derengésre. Madár se dalol erre, ha csak nem valami bezárt kanári a szomorú rabságban.

Jönnék-mennek az emberek már ilyenkor itt is. Döcög a tejhordó szekerecske, kocognak előtte a jámbor csacsik. A pék ina merő bosszantásból ott füttyöl a legélesebben, a hol látja, hogy jobban alusznak. Az utcásarkokon mezitlábos gyermekek dideregnek, marakodva egy darab kenyérért egymás között.

Zsuzsi dobogó szívvvel fut le a nagy lépcsőkön. Egy óra mulva itthon leszek, — mondja a házmesternek, addigra fel se ébrednek odafönn. Száznánczú kurta szokájára kiblibben itt is, ott is, a hogy sebes lépésben igyekszik előre a többiek között. Mintha csak szárnya volna kétfelől, ugy repül a fehér ing-válla. Nem néz se jobbra, se balra, pedig egyre-másra kacsingatnak rá, a mikre nagyokat nevet máskor. Egy ház előtt beszédbe áll a tejes emberrel.

— Kegyelmetek pomáziak? — kérdi.

— Olyanformán, — mondja az ember. A telepről vagyunk inkább — toldja meg még a szót, a mig az üres tejes kannákat felakasztja.

Zsuzsi hamar észre tér:

— Fizetek egy pohár pálinkát mondja, ha kivisz kigyelmed magával, megtérek én akárhol.

Simogatja a csacsikat:

— Ilyen, ilyen szép jószága volt az apám-nak is . . .

Végig a kavicsos országútra tarka lepke száll, zománczos kék pillangó, kergetődzve a játszós párfával. A napsugár megcsillan két oldalt a fűvön, a tenyérnyi vizes foltokban, a mik a tegnapi eső után maradtak.

A két jámbor állat legyezi magát a bolyhos hosszú füleivel, miközben kellő jóakarattal poroszkálnak, hogy csakugy zörögnek utánok az üres edények. Messziről már látszik a sor jegenye, az apró fehér házak. Egy csomó mocskos gyerek ott hancuzik az árokba.

Zsuzsi lepattan az ülésről. Isten áldja meg kigyelmedet, bemegyek már gyalog is, — mondja. Szinte elfelejti a baját, — mikor olyan szépen sűrű rá a nap, friss szél fúj a hegyek felől, mintha csak templomba menne odahaza, ugy tetszik neki. Libegne a szivárványszínű pántlika a hajában.

Zsuzsi se az irást, se az olvasást nem érti, hanem azért eligazodik mindenben. Kérdez itt is, ott is, a leveleit három irástudóval is elolvastatja, valahogy el ne bolondítsák. Egyszer volt még a telepen, mikor a gyereket kiadta, de azért odatalálna a házhoz álmában is.

Megismeri a kis görbe fűzfáról, a mi kihajlik a kerítésen. Bemegy. Látja, az asszony a csirkét eteti; vagy három kényszeredett gyerekek a földön csuszál, egy a ruhás kosárban

főnökkel érintkeznek, ezek neki csaknem mindennap referálnak, reá nagy befolyást gyakorolnak és innen van, hogy a császár gyakran, mint a berlini polgármester-kérdésben is, az illető ressortminiszter javaslata ellenére dönt. A tulajdonképpeni felelős miniszterek csak írásbelileg érintkeznek a császárral és igen ritkán fogadtatnak. Megesik, hogy egy miniszter félvényként csak egyszer idéztetik kihallgatásra. Ezt a viszonyt továbbra nem lehet fenntartani és a nevezett lap figyelmeztet arra, hogy a 20-ik század elején olyan kabineturalom van Poroszországban, mint a milyen 19-ik század elején volt, a mikor a legszomorubb események zavarták meg az uralkodó és nép közti viszonyt.

A politikai helyzet Olaszországban.

A felhivatalos »Tribuna« azt írja, hogy a kormány a kamarák ülészeit legközelebb bezárja. A kamarákat csak novemberben fogják ismét egybehozni. A kormányt az ülészek berekesztésére az a körülmény indítja, hogy a képviselőházban nincs többsége és minden pillanatban ki van téve a leszavaztatásnak. Az »Avanti« szocialista lap azt üságozza, hogy a kormány a kamarákat föl fogja osztalni és új választásokat fog kiírni, minthogy a jelenlegi többségre nem támaszkodhatik többé.

A berlini szerződés revíziója.

Különös hirt közöl Konstantinápolyból a berlini Germania. Nem kisebb dologról van szó, minthogy a császár revídiálni akarja a berlini szerződést s e végből már legközelebb Pétervárott vagy Kopenhágában konferenciát akar tartani a hatalmasságokkal. A hír még részletekkel is szolgál. E szerint a császár a szerződést úgy akarja módosítani, hogy Bulgária hadi erejének békelétszámát leszállítsa, a miáltal a szultánnak az a lehetőség nyújtatik, hogy a tervezett maczedóniai reformoktól eltekintsen. Szerbia és Montenegró pedig föl szállítatnék, hogy az albánokkal szemben szüntessék meg a saját kezdeményezésű megtorlásokat, a minek ellenében viszont a császár a portától biztosítékot kérne az albán alattvalók további nyugtalanságaival szemben. Mind e részletek arra vallanak, hogy ezt a hirt nem kell komolyan venni.

szundikál. Ritkás kis hajukat számalmasan fujdogálja a szél, szemük, szájuk alig látszik a szennytől. Hogy látja az asszony, jön valaki, — sebtében végigtörli őket a kötényével.

A leány megáll, azt hiszi mégse jó helyre jött. Az egyik se az övé! Hiszen csak megismerő!

Elébe megy a parasztasszony, miközben csitítja a kutyát.

— Hát megkaptad a levelet Zsuzsi, mondja s elfásult arcára igyekszik valami tisztességes szomorúságot ölteni.

Zsuzsi megsápad: miféle levelet?

— A kit irtunk a kis Zsuzsikáról, hogy a jó Isten elvette, hogy jól járt . . .

A leány úgy érezte megszédül, mert csak megfogódzott a kapufélfába.

— Nagyon szépen eltemettem — mondta az asszony tovább, megnyújtva hangját, hogy mutassa, mint sajnálja ő is. Nagyon szépen, akár a magam gyereke lett volna. Nem sajnáltam a pénzt a kántortól, igen szépen kiénekelt téged Zsuzsi . . . Nagyon jól járt az ártatlan, nem kell neki szenvedni többet . . .

Othon összeszidták Zsuzsit, a miért kérdés nélkül elment hazulról, és este már megint dalolnia kellett neki a nótákat a kövér babának . . .

A románok passzivitása.

A román nemzeti komité közelebb ülést tartott, melyen a jövő választásokkal foglalkoztak. A gyűlés a további semlegességet fogadta el. Ebből az alkalomból dr. *Ratin* János, a román nemzeti komité volt elnöke, körlevelet intézett pártíveikhez, melyben értesíti őket, hogy a legutóbb tartott népes értekezletükön a passzivitás politikájának további fenntartást határozták el. Ennélfogva erőlyes hangon hívja fel mán testvéreit, hogy a bekövetkezendő választásoknál a passzivitást szigorúan tartsák meg.

Külföldi politikánk és a Balkán.

Gróf Goluchovszky ez idei expozéjában maga is elismerte, hogy az Oroszországgal való megegyezés a Balkánra vonatkozólag nem termette meg a maga gyümölcseit, amennyiben az a darázsfészek, melyet Balkánnak neveznek, folyton veszélyezteteti Európa békéjét.

Külföldminiszterünk ama kijelentése, melylyel a saját politikája felett is ítéletet mondott, már a delegációban is meglehetősen nyugtalanságot keltett. Az azóta lefolyt események még inkább megerősítették monarchiánkban azt a hitet, hogy befolyásunkat a Balkánon teljesen elvesztettük.

Egy orosz nagyhercegnek Bulgáriában tett látogatása és szokatlan ünnepies fogadtatása, Oroszország kölesőse Bulgária részére, orosz szénállomások fölállítására Várna és Burgas kikötőkben, Szerbia külpolitikájának teljesen frontváltoztatása monarchiánk ellen: mindezek oly tények, melyek napnál világosabban bizonyítják, hogy az osztrák befolyás (mert magyar befolyásról a mi külpolitikánk mellett szó sem lehet) a Balkánról teljesen kiszorult oroszország javára.

Ilyen eredmény után a monarchia legfőbb intéző körei is kezdik belátni, hogy a Goluchovszky által inaugurált irány fiaskót mondott külpolitikánkra nézve.

Mint bécsi beavatott forrásból értesülünk, Goluchovszky állása épen a legutóbbi bolgár események következtében erősen megrendült és valószínű, hogy már az ősszel változás fog beállani külpolitikánk vezetésében, melyet avatottabb kezekre fognak bízni.

A leendő trónörökös a nép között.

Ottó kir. herceg elsőszülött fia, *Károly Ferencz József* kir. herceg, aki most tizennégy esztendő, tudvalevően a trón leendő örököse és így királyunk akaratából már most e magas hivatásának megfelelően irányítják nevelését. A fiatal kir. herceget első tanulmányutja Magyarországra vezette és egynapos budapesti tartózkodása után kedden gróf *Wenckheim* Dénes békésmegyei birtokára utazott gróf *Wallis* őrnagy és egy komornyik kíséretében. *Békes-Csabán* szállott ki a gyorsvonatból és a perronon mélyen megemelve kerek szalmakalapját, kézfogással üdvözölte házigazdáját. Onnan hintón hajtattott *Dobozra*, a hol a kastélyban a grófi család várt reá. Másnap délelőt az óriási gazdaságot nézte meg.

Arató-ünnep.

Gróf *Wenckheim*-nek ekkor ez a poétikus ötlete támadt, hogy fiatal vendége tiszteletére arató-ünnepet rendeztet. Az ötletét nagyszabású módon valószínűsította meg. A munkások menetében ötezer arató vett részt. De így legalább legszebb oldaláról kedvelhette meg a leendő trónörökös a magyar népet. Az arató-ünnep

a jelentés szerint így folyt le: Délután négy órakor tizenöt négyökrös szekér búzával megrakva, fellobogózza és nemzetiszintű szalaggal díszítve, egyik majorból a község főutcáin a kastély elé vonult. A kir. herceg a *Wenckheim*-család társaságában onnan nézte végig a tarka, szindus felvonulást. A leányok ünneplőben voltak s kezükben bokrétát tartottak. A kastély előtt a munkások üdvözölték a kir. herceget és a gróft s átnyújtották nekik kalász-koszorúkat. A kastélytól a dobozi erdő egyik tisztására, a »fácánház« elé vonult a menet. Itt szólt a cigánymuzsika, táncoltak, ökröt sütöttek, egyszóval egész népmulatság volt, melyet nagy érdeklődéssel nézett végig a kir. herceg. Este azután fáklja mellett folytatták a táncot. A gróf minden munkást megajándékozott s összesen mintegy kétezer koronát osztott szét köztük. A *Wenckheim* grófok mindenképpen gondoskodtak arról, hogy a fenséges vendég jól érezze magát. A fényre és díszre is sokat fordítottak. Érdekes, hogy Dobozon négyezer méter nemzeti szintű szalagot használtak fel a dekorációra.

Ottó kir. herceg fia Debreczenben.

Debreczen, július 19.

A délutáni személyvonatnál már nagy közönség várta a fiatal kir. herceget, hogy szemtől-szembe lássa a magyar trón egyik várományosát. A vasuti állomáson azonban csakhamar hire terjedt, hogy a kir. herceg a gyorsvonattal érkezik meg s akkor éppen olyan nagy közönség töltötte meg a vasuti perront.

A gyorsvonattal tényleg megérkezett *Károly Ferencz József* kir. herceg. A mintegy tizenéves ifju a vonat végén álló szalonkocsiból gyorsan sietett le s igen szívélyesen üdvözölte a reá várakozó *Berg* Hermann huszárkapitányt.

Hivatalos fogadtatás nem volt. A kir. hercegre, a ki gróf *Vallis* őrnagy társaságában érkezett meg, csupán báró *Berg* Hermann, a *Vilmos*-huszárezred kapitánya várakozott. Az ifju kir. herceg nem hivatalos látogatást tesz Debreczenben s egyszerű szürke ruhában, szalmakalappal érkezett meg. A kir. herceg és az őrnagy podgyászát kocsihára tették, míg a kir. herceg *Vallis* őrnaggyal és báró *Berg* kapitánnyal gyalog indult be a városba. Oriási tömeg követte őket utjukban mindenütt s addig nem oszlott el, a míg a kir. herceg báró *Berg* Hermann kapitány lakásához nem ért, ahová szállott.

Sétakocsizás a városban.

Kevéssel megérkezésük után *Károly Ferencz József* kir. herceg *Vallis* őrnagy és báró *Berg* Hermann kapitány kíséretében besétált a városba. Csakhamar feltűnt mindenkinek a magas őrnagytól kísért tizennégy esztendőes ifju s míg a megye házáig értek, már nagy tömeg kíváncsi ember vette körül őket.

A Czegely-ház előtt mindhárman egyszerű bérkocsira szállottak fel. A főherceg az őrnagy és a kapitány között foglalt helyet s mélyen megemelte a kalapját, valahányszor egy tiszt ketonásan tisztelegve üdvözölte.

A kir. herceg bekocsizta a várost, kimentek a Nagyerdőre, többször végig kocsiztak a főtéren és este nyolcz óra után a *Bika* szálloda udvarkertjébe tértek be, a hol részükre az estebédet jó eleve megrendelték.

A kir. herceg, az őrnagy és a kapitány társaságában vacsorázott. Mikor észrevette, hogy az udvarkertbe belépett báró *Leonhardy*, a *Vilmos*-huszárok ezredese. félbeszakította va-

csoráját, felállott, elibe sietett és szívélyesen üdvözölte. Azután az ezredes, társaságában folytatták vacsorájukat s már fél óra múlva a kir. herczeg kísérelével elhagyta az éttermet és szállására ment.

A kir. herczeg a Hortobágyon.

Tegnap hajnalban a kir. herczeg kiment a Hortobágyra, hogy a magyar Saharát megismerje.

A fiatal kir. herczeg a város ötös fogatán gróf Degenfeld József főispán, Vallis őrnagy, báró Berg Hermann társaságában kocsizott ki.

A reggelit a Kadarecs csárdánál fogyasztották el. Lendlbauer Kálmánt, a Bika szálloda vendéglőst rendelték ki oda, aki a társaság részére kávé, tea és hidegfelvágottakból álló reggelit szolgáltatott fel.

A társaság kilencz órakor folytatta útját s megérkezésük után bemutatták a kir. herczegnek a Hortobágy nevezetességeit. Délután két órakor a hortobágyi csárdában magyaros ebéd volt a kir. herczeg tiszteletére.

A magyar szó.

Ottó kir. herczeg első szülött fiát, a tizenégy esztendő Károly Ferencz József kir. herczegét Vallis gróf őrnagy, mint kamarai előjáró kíséri. A kir. herczeg és kamarai előjárója csaknem mindég magyarul társalognak. A vendéglőben is, ahol a mai hortobágyi kirándulásról folyt a társalgás, több ízben mondta magyarul a kis herczegfiu:

— Nagyon kíváncsi vagyok a Hortobágyra!

Károly Ferencz József kir. herczeg különben rendkívül tiszta kiejtéssel beszél magyarul s igen élénk temperamentumu.

Az estebéd előtt sok képes levelezőlapot vásárolt össze a város nevezetességeinek képeivel s azokat megczimezve néhány sor üdvözléssel küldte el.

A fiatal kir. herczeg Debreczenről is igen dicsérőleg nyilatkozott. A vacsoránál azt mondta:

— Szép, hangulatos város ez a Debreczen.

*

Károly Ferencz József kir. herczeg tegnap elhagyta Debreczét s Nagyváradon keresztül a tegnap esteli gyorsvonattal Kolozsvárra utazott. A gyorsvonat Nagyváradon 7 perczig időzött, de a kir. herczeg itt nem szállott ki.

A perronon levők csupán addig látták a csinos növésű fiatal kir. herczegét mig az étkező kocsiból, Vallis őrnagy kísérelében a saját szalonkocsijába átment.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Jul. 21. Műkedvelői előadás a Sporttéren este 7 órakor.

Jul. 22. Iskolaszéki ülés a városházán d. u. 4 órakor.

Jul. 23. A biharmegyei gazd. egyesület vál. ülése d. u. 3 órakor.

Jul. 28. Az iparos ifjak dalestélye Karger Sándor vendéglőjében.

* A színház új diszletei. A Szigligeti-Színházhoz készítették ugyan Nagyvárad városa egy sereg diszletet, de még mindég hiányos volt

a város diszlet készlete, már tudniillik azokat a diszleteket értjük, amelyeket a színház tulajdonosok szoktak beszerezni, mint alapdiszletet. Részben pedig egyes diszletek újra festését és levágását sürgette a színigazgató. A közgyűlés meg is szavazott mintegy 1700 koronát. A színház-felügyelő bizottság tegnap a színház-épületben értekezletet tartott. A kifogásolt függönyök levágását és átfestését elejtették — Azonkívül a következő új diszletek megfestését javasolja a bizottság: goth templom és ehhez egy külön terem háttér, egy szikla ivezet, városi kut, két parasztház, egy kőpart, 4 jegegye fa.

* Rossz a kövezés. A város területén most nagyobb arányú kövezési munkálatokat készített Nagyvárad város; a Fő-utcát és Kolozsvári-utcát a régi anyaggal újból burkoltatta. Hogy miként válik be ez az újburkolás, a jövő títka. A színház körül teljesített kövezések már igen mostoha állapotban vannak. A szakbizottság tegnap felülvizsgálta a kövezést s a színház és Bazár épület között levő utca teljes kijavítását rendelte a kövező terhére. A többi utcákon, mint a Fő-utca Bazár előtti részén és a színház nyugoti oldalánál levő utca kövezetén előállott süppedéseket a vízvezetési csövek és a csatornázás okozta s így azok kijavítását a város eszközölte.

* A jövő évi választók névjegyzéke. Nagyvárad város központi választmánya tegnap délután tárgyalta a jövő évi választók névjegyzéke ellen beadott felebbezéseket. Ezáltal 50-nél több felszólamlást tárgyaltak; ezek közül a tulnyomó részt váraljai lakosok adták be, az orth. hitközségi iroda által gyárilag készített felebbezéseket. Am ezek jó része nem volt kellőleg felszerelve s ezért az illetőket nem vették fel a névjegyzékbe. A központi választmány ülésén Rimler Károly főjegyző elnökölt s jelen voltak: Rádl Odön, Mezey Mihály, Hlatky Endre, dr. Hoványi Géza és Istvánffy István jegyző. — Dr. Krüger Aladár és Weimann Jenő ügyvédjelöltek, valamint Papp János hites tolmácsot nem vették fel a névjegyzékbe, mert kérvényeiket későn adták be. — Felvették a névjegyzékbe a következők: Dr. Becker István, Ullmann Ignác, Bauer Endre, Kupfer Jakab, Schlesinger Márkus, Albai Ignác, Hechtmann Lázár, Bóthe Albert, Schwarcz Ignác, Pollák Ezsaiás, Spitzer Bernát, Wechsfried Antal, Klein Mózes, Fein Ignác, Deutsch Simon, Sonnenwirth Lipót, Klein Jakab, Grünwald Ignác, Tóth Gyula, András Gusztáv, Szalay József, Kóky András, Henn János, Papp György, Reschowszky Tivadar, Lusztig Jakab, Bodnár János. — Elutasították és nem vették fel a névjegyzékbe: Menning János, Waldner Hermann, Weisz Miksa, Klein Jakab, Fuchs Sámuel, Klein Sámuel, Neumann Jakab, Zách József, Ullmann Sándor, Adler Mór, Weinberger Hermann, Weisz Lázár, Weisz József, Sonnenwirth Sámuel, Weisz Lajos, Kesztenbaum Adolf, Sanditz Simon, Klein Aron, Schlesinger Fülöp, Róth Henrik, Rosenfeld Simon, Aranyi Albert, Pollák Sámuel, Reisner Jakab, Reisner Antal (mert már föl van véve, Csepp György, Moknács András. — Löwenstein Márkus két helyen volt felvéve, egyik helyről törölték. — Strasser Ignác és Wallerstein Dániel azon kérelmét, hogy őket Ujvárosról Váraljára írják át, — elutasították.

* Az orvos titoktartása. Párisban az egyik büntető-bíróságot az orvosi titoktartás kérdése foglalkoztatta egy nagyon érdekes esettel alkalmával. Egy Lagarde nevű ur, ki vőlegénye volt Bonot kisasszonynak, egy párisi gazdag háztulajdonos leányának, egy napon, kevéssel esküvője előtt, elkezdett köhögni. Lagarde element egy dr. Pader nevű orvoshoz. Az orvos tuberkulózisnak ismerte fel Lagarde baját

és rögtön megoperálta. Nyeldeklijét és az egyik manduláját távolította el. Egyszer Lagardeot az orvoshoz elkísérte leendő anyósa is, madame Bonot, aki megkérdezte az orvostól, hogy mi baja az ő reménybeli vejének. Az orvos öszintén megmondta, hogy Lagarde tuberkulotikus és aligha éri meg a tavaszt. Ennek a következése az volt, hogy Lagarde másnap vissza kapta a jegygyűrűjét, a menyasszonya pedig megható búcsuzó-levélben fejezte ki, hogy csakis azért mondott le a házasságról, mert vőlegénye tuberkulotikus. Lagarde kétségbeesésében a párisi egyetem orvosaihoz ment. Azok konstatalták, hogy Lagardenak nincs más baja, mint gyenge katarusa, amit csakhamar meggyógyítottak. Lagarde, akinek dr. Pader hibás diagnóza miatt annyit kellett lenyelnie, bár nyeldekli nélkül, bepanaszolta az orvost a bíróság előtt az orvosi titoktartás megszegése miatt. A bíróság dr. Padert kétszáz frank pénzbüntetésre, de csak ezer frank kártérítésre ítélte, mert Lagarde és Bonot kisasszony közt a házasság mégis létre fog jönni.

* Országos Árpád ünnep. A szegedi határhoz közel eső pusztaszeri sikon emelt a magyar nemzet az ezredévi ünnepen méltó emléket a honfoglaló Árpádnak. A fővárosból is nagy társaság készült Pusztaszerre ez alkalommal. A rendező bizottság elnöke Kovács József tűzoltó főparancsnok (Szeged, tűzoltó-palota.) A kirándulás augusztus 4-én lesz s a társaság az egész napot künn tölti a szabad ég alatt az Árpád-szobor mellett.

* Árverés a rendőrségnél. Pazar hangulatban árverezték el tegnap a városi rendőrségnél összegyűlt bűnjeleket. Száztizenkét darab tárgyat adtak el s körülbelül nyolcvan forintnyi összeg folyt be. Az árverés délután 3-6-óráig tartott.

* Némi világosságot! Egyik legkellemesebb helye a közönségnek a Sztaroveszky-utcán a Nagyhíd közelében levő csinos park. Azonban a városnak a növények gondozásán kívül alig van valamire gondja. Az egész sétátéren egyetlen lámpa sincs, ami azért is szükséges volna, mert este a koromsötétségben alig lehet kinyitni a közeli házak ablakait, mivel a koromsötétségben bárki kirabolhatja a lakásokat. Néhány lámpa és több pad felállítására nagyon szükséges lenne ezen a sétátéren.

* Páros csillag. A szerelmesek az égbolton a páros csillagokat keresik, melyek épp úgy együtt járnak az égi utakon, mint ők a földi ösvényeken. A csillagász-tudomány is érdeklődéssel kíséri a páros csillagokat. Most a délkeleti ég alatt lehet látni ilyen páros csillagot: az egyik jobbra a Jupiter, a másik balra a Szaturnusz. Csillagászatilag azért érdekes ez a páros csillag, mert páros mivoltához képest napról-napra közelebb jut a két fényes csillag egymáshoz és ősszel az ugynevezett szoros konjunkcióba jutnak, vagyis veszedelmes közelbe egymáshoz. Ez a látvány november hónapban következik el, de csak minden husz esztendőben látható. Néha oly közel érnek egymáshoz, hogy szabad szemmel egyetlen óriási tündöklő csillagnak látszanak. Csak messzelátóval lehet megkülönböztetni a kettőt.

* Tanítóválasztás. A nagyvárad községi iskoláknál július 22-én kedden töltik be az ujonnan rendszeresített tanítói állomást. Az állás elnyeréséért pályázott 27 nő és 22 férfi, összesen 49 tanító, a nők közül ötnek a polgári tanképesítése is megvan. A megválasztásra mint értesülünk legtöbb kilátása van Hegyesi Katinkának és Szemes Ilonának.

* A hálás elismerő. Az amerikai újságokban nyakra-főre hirdettek valami csudaszert, biztos hatástul holmi eddig gyógyithatatlannak tartott nyavalya ellen; a hirdetés kísérelében volt egy rakás hálás elismerés, a többek között egy állami kegydíjat húzó katona levele. A derék invalidus a szecsesszió hadjáratában nyomorodott el s így jutott az államkenyerére.

Levelében azt írta, hogy ő csudaszor révén teljesen meggyógyult. . . . A hirdetés szeméretesen hivatalnokának: ha teljesen meggyógyult, reánk nem szorul, — gondolta s intézkedett, hogy az illető invalidus kitörültsék a kegydíjasok listájából, a mi meg is történt. Erre azonban mit csinált az invalidus! Bepörölte a csudaszor hirdetőjét s rajta követeli a kártérítést. Vidám pör lesz. Ha ugyan nem reklám maga a pör is!

* Az általános koronaszámítás. Az őszre már általánossá lesz a koronaszámítás, mert szeptemberig bevonják a még forgalomban levő forintosokat, körülbelül 90 millió darabot. Eltűnik ekkorra az 5 forintos bankjegy is, melynek helyét elfoglalja a tíz koronás bankjegy, amelyből 164 millió korona értékű kerül az őszre forgalomba. Míután pedig nem lesz több forintos érték, lassankint kikopik a köztudatból a forintos számítás is s általánossá lesz a koronaszámítás.

* Életuntak krónikája. Tegnap Budapesten négygyel szaporodott az öngyilkossági kísérletek száma. Matyen János napszámos elhagyta a feleségét. Az asszonynak sem pénze, sem lakása nem volt. Tegnap összekoldult öt krajczárt és betért az alföldi-utcai menházba. Mikor mindenki pihenőre tért már levette magát az első emeletről a földszintre. A mentők súlyos sérüléseire kötést alkalmaztak és beszállították a dolog kórházba. — Weidlinger Kati cselédleány a Vasvári Pál-utcai bableves-csarnokban darabos lugkövet nyelt. A Rókusban ápolják. — Schneider Adolf ötvenhat éves hajógyári felügyelő kórházutcai lakásán felfüggette magát és életveszélyesen megsebesült. Öngyilkossági kísérlete a hajógyárban nagy feltűnést keltett. — Böbics Eszter cselédleány gazdájának az Akácza-utca 54. számú háza III-ik emeletén lévő lakásából leugrott. Állapota életveszélyes.

* A Pink-pirulákat kitiltották. A különféle összepancsolt szerekkel elárasztják időnkint külföldről az országot. Régebben a svájci, Brand-piruláknak csaptak óriási reklamot, utóbb pedig a francia Pink-pirulákat ajánlták mint csodaszert minden betegség ellen. A nagyhangú reklám szerint ez a kotyvalék egyformán használta a tüdőgyulladás és a tyukszem ellen. Es ebben igaza volt a reklámnak, mert nem használta egyik ellen sem. A belügyminiszter most körrendeletben tudatja, hogy a párisi Pink-pirulát és a genfi Santer-féle electro homeopathiai csillag gyógyszert az országból kitiltotta.

* Egy francia regény kitiltása Ausztriából. A brünni országos törvényszék Octave Mirbeau-nak »Le journal d'une femme de Chambre» című regényét elkoboztatta és a könyvnek árusítását egész Ausztria területén eltiltotta.

* Magyar név. Kohn Dávid nagybjomii illetőségű ugyanottani lakos vezetéknevének »Pártos»-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

IRODALOM.

A »Kiskereskedők Lapja«, mely már második éve áll fenn, f. hóban is érdekes és változatos tartalommal jelent meg. E számban dr. Jelinek Miksa, a nyitrai kisk. társulata titkára, Ságár Ignátz a miskolczi kamara titkára s többen irtak cikkeket, ezenkívül a szerkesztő dr. Adorján Armin itt is közöl a kiskereskedők társulata életéből és egyéb idevaló dolgokról, így a nagyváradi nagytörszédéről is több közleményt. A lapban egyébként is egyes rovatok vannak s a kereskedők valóban szívesen olvashatják e hézagpótló közlönyt, mely hovatovább nagyobb elterjedésnek örvend.

TANUGY.

A »Biharvármegyei Tanító Egyesület« feliratot intézett a miniszterhez az állami tanítók részére kiszolgáltatandó fuvar és napidíjak szabályozása és pontos kiszolgálása tárgyában. Ugyancsak a fuvar és napidíjak kiszolgáltatása iránt kereste meg az egyesület a vármegye alispáni hivatalát s kérte, hogy szerezzen érvényt annak a fenálló miniszteri rendeletnek, a mely a községeket mint iskola fenntartókat kötelezi, hogy a gyűlésen megjelenő tanítókat fuvar és napi díjban részesítsék; ezen rendeletnek mindeztől azért nem kívánt érvényt szereztetni a testület Biharvármegyében, mert tajpai sorában jelentéktelen számmal voltak a községi tanítók; most azonban már tekintélyes számban vannak azok is képviselve. Az egyesületnek ugyanis van ez időszerint 3 disz, 1 alapító, 20 pártoló és 262 rendes tagja.

A rendes tagok között van:

- 63 állami tanító.
- 11 állami óvó.
- 50 községi tanító.
- 37 községi óvó.
- 15 róm. katolikus tan.
- 27 ev. ref. tan.
- 22 izr. tan.
- 20 gör. kel. tan.
- 11 gör. kath. tan.
- 4 magán óvónő és
- 2 magán tanító.

Összesen: 262 tag; a tagok száma együttesen 286. Az egyesület tagjai körében élénk mozgalom indult meg az »Otthon« létesítése iránt; mint értesülünk a vezetőség gyűjtőveket akar szétbocsájtani s társadalmi gyűjtést rendez, hogy az Otthont mielőbb elkészíthesse.

Harminez év a tanári pályán. A segesvári állami polgári leányiskola igazgatója Gyöngyösy Isván most ünnepelte tanárságának 30 éves jubileumát. Ebből az alkalomból a vármegyében nagy becsülésnek örvendő igazgatót számosan üdvözölték.

Bírálat Györfly János »Katholikus népi iskolai tankönyvek« sorozata alatt megjelent »Magyarok történeté«-ről, »Természetrajza«-ról és »Földrajza«-ról. Mint tanfőúr, szívemlelkem melegétől üdvözölöm a Szent István-Társulatot azon alkalomból, hogy ismert tankönyviről tollából megindította a népi iskolai tankönyvek sorozatát. Az nem határoz, hogy a Társulathoz több szerzőnek is van hasonló tankönyvsorozata, mert elvégre a tanító egyéniségére is figyelemmel kell lenni, ki egyik vagy másik szerző módszeres feldolgozását jobban szereti. De az bizonyos, hogy idővel a jobb tankönyv mindinkább kiválik, általánosabban kedvelté és így elterjedtebbé lesz. Ilyen jövőt jósolok én Györfly Jánosnak a Társulathoz megjelent tankönyvsorozatának.

Ezt a jövőt pedig abban bírja, hogy a tankönyvek anyaga híven a nagyméltóságú püspöki kar által kiadott tantervhez, oly módszertani berendezéssel van feldolgozva, amely szerint a tananyag akár olvasmányi kezelés alapján is feldolgozható és mégsem terheli a gyermekre nézve, hogy azt emléző tehetségének felhasználásával is sajátjává tegye. E tekintetben tehát újra.

A mi további egyedenkénti bírálatát illeti, arra nézve, nehogy bírálatomban egyoldalúnak találtsam, van szerencsém egy jeles képzettségű népi iskolai kartársam következő véleményét a nyilvánosság elé bocsátani:

»Györfly János székesfővárosi tanítónak a Szent István-Társulat kiadásában megjelent elemi iskolai »Földrajza«, »Magyarok Története« és »Természetrajza« kellő figyelemmel és illő érdeklődéssel átolvasva, az alábbiakban foglalom össze általános és egyenkinti szerény észrevételeimet.

Általánosságban szólva, a könyvek külső kiállítása, tekintetbe véve annak olcsóságát, pártatlan az elemi iskolai tankönyvek között.

Husz filléért kemény kötésű, finom papirosra tiszta betűkkel nyomott, belső berendezésében is könnyen áttekinthető, tiszta és világos — híres művészek festményeit reprodukáló illusztrációkkal ellátott tankönyvet csakis a katolikus népoktatás föllendítése érdekében összefogó s nem anyagi haszonért dolgozó szerző és kiadó adhatnak.

Daczára annak, hogy tanévenként új meg új tankönyvek jelennek meg, mégis mindig éreztük a hiányt, melyet Györfly János jelen tankönyveivel teljesen pótolni van hivatalva.

Györfly János »Magyarok Története« kitűnő tankönyv. Helyes sor és időrendi beosztással tárgyalja az eseményeket. Iránya könnyű és magyaros. »Természetrajza« leginkább ajánlatossá teszi a tananyagnak lényeges és jellemző egyedenkénti tárgyalása, melyben határozott és kerekded egészet nyújt a természet ismeretéről.

»Földrajza« a benne feldolgozott anyag helyes módszerrel elrendezése és könnyed áttekinthetősége miatt méltán sorozható legjobb tankönyveink közé.

Ennyit az én kartársam nagyon is jellemző bírálatából.

Azt meg tán mondanom sem kell, hogy iránya kifogástalan, rövid mondatszerkezetű, értelmes, tiszta, világos és magyaros. Tananyagberendezése semmi kívánni valót nem hagy fenn és teljesen kerekded egészet képez.

Bertalan Vincze.

Igazságszolgáltatás.

Az illetlen Blau.

Van B.-Ujfaluban zsinagóga, van annak elnöke: Fülöp József és van az ottani községnek egy tagja, Blau József, kit egészen május 11-ig igen illedelmes férfinak tartott mindenki.

Ezen a nevezetes napon azonban össetalálkozott az illedelmes Blau Fülöp Józseffel a zsinagóga előcsarnokában. Valami rituális dolog kezdtek eszmecsere, mely azonban egyre hangosabb és vaskos érvekben egyre dusabb lett. A hitsorsosok kíváncsian pipáltak a két vitatkozó körül, mikor egyszerre Blau valamelyik ó szövetségi szertartást olyan erélyes vonatkozásba talált hozni Fülöp József elnöki személynével, a mely kifejezésért a bodegákból pin-czérileg billentik ki az embert.

B. Ujfaluban nem ez történt. A hitközség megállapította, hogy Blau illetlen ember s a megállapításhoz bírói szentesítést kértek a járásbírástól.

Blau József azonban ügyes ember. B.-Ujfaluban azzal érvelt, hogy a zsinagóga előcsarnoka még nem templom s különben is akkor a zsinagógában sem volt istentisztelet. Nem lehet tehát őt a btk. 191. §-ába ütköző, vallás ellen elkövetett vétség miatt elítélni. S tényleg a járásbírástól fel is mentette az illetlen Blaut.

Tegnap volt a tárgyalás a nagyváradi törvényszéken, a hova Fülöp felebbezte az ügyet.

Blau ismét felhívta a tanuit kik igazolták, hogy a b.-ujfalui zsinagóga előcsarnokát télen ugyan fűtik, de azért ott nyáron a következő dolgok vannak megengedve:

Szabad:

1. csoportosulni;
2. beszélgetni;
3. pipázni;
4. vitatkozni;
5. veszekedni.

— Ugy éljek, hogy még verekedni is szoktunk, erősítette Blau.

Ezekre tekintettel a törvényszék sem ítélte el Blaut. A hol annyi mindenfélét lehet

csinálni, ott vallás elleni vétséget elkövetni nem lehet.

Azóta az illetlen Blau ismét igen illedelmes férfinak tartatik.

A Kuria botránya.

— Saját tudósítónktól. — július 19.

A Kormos—Szelle-ügyben ma újabb változás nem történt. Az ügy a rendes bírói utra került és a vizsgálat több helyen egyszerre a legnagyobb titokban folyik. Aradi tudósítónk telefon jelentése szerint az aradi törvényszék vizsgálóbírója, Ribiczey Ferenc megszakította szabadságát és hazajött Aradra. Holnap délelőtt fog dönteni az ügyész indítványa felett, hogy a vizsgálatot megindítsa-e? **Meszlényi** Antal dr. kir. ügyész nemcsak Kormos Adolf ellen, hanem Szelle József ellen is tett indítványt. Az ügyész indítványában azt kéri, hogy Kormos ellen a büntető törvénykönyv 465. §-ába ütköző és 467-ik §-a szerint minősülő megvesztegetés vétsége miatt indítsák meg a vizsgálatot.

Szelle Józsefnek különben az ügyvédi kamarával is meggyűlik a baja. Ertesülésünk szerint az aradi ügyvédi kamara megindítja Szelle ellen a fegyelmi vizsgálatot, de előbb megvárja míg ez az ügy büntető uton befejezést nyer.

Egy pozsonyi lap híradása szerint Kormos Adolf kuriai bíró korában **Wosner** Jakab dunaszerdahelyi úzsorás ügyében is közben járt. Megfordult Pozsonyban és ki akarta vinni, hogy Wosnert szabadon bocsássák. A törvényszék azonban jöllehet Wosner nagy összeget ajánlott fel biztosítéknak, a szabadságra helyezést megtagadta. A Wosnernél történt házkutatásnál állítólag Kormosnak néhány levelét is megtalálták.

Kormos kuriai bíró ezzel szemben kijelenti, hogy ő sohasem járt közbe Wosner érdekében. Ismeri Wosnert, ki úzsorás és valamikor neki kölcsönt adott, Wosner bűnügyébe bele nem avatkozott és Wosnert annak idején bűnéhez képest meg is büntették és fegyházba küldték annak rendje szerint le is ülte. Csakis a rosszakarat hozhatja fel ellene ezt az esetet, mely még inkább igazolja azt, hogy milyen hajsza és üldöztetés indult meg ellene az egész vonalon.

Végül megemlítjük, hogy a hivatalos lap mai számában az árverési rovatban ismét találkozhatunk Kormos névvel, amennyiben ingóságaira július 19-ére árverést rendeltek el.

A színésznő leánya. Érdekes sajtópört tárgyaltak a napokban a londoni esküdtszék előtt. Ugyanis Miss Hettie Ghattel, az angol főváros egyik nagyobb színházának ismert művésznője bepörölte a »Daily Mail« című igen elterjedt lapot, a mely nemrégiben azt írta, hogy a Miss Rosie Beote, a Gaiety-színház fel-tűnő szépségű tagja, a kit Headfort márki feleségül vett, nem más, mint Miss Hettie Chat-tel leánya. A tárgyalás folyamán kitűnt, hogy Chattel kisasszony csak 28 éves, előkeiő tisztességes család gyermeke, a kinek erkölcsi-sége ellen a legkisebb kifogást sem lehet emelni. A panaszos a bevádolt lapnak nagyobb összegű kártérítésre való elítélését kérte, mert — mint mondá — a »Daily Mail« hirtelen alkalmas volt arra, hogy őt a ténylegesnél jelenté-kenyen idősebb és erkölcsstelen nőnek tüntesse föl, a mi neki szerződésének tekintetében érzé-keny kárt okozott. A bíróság elnöke fölhevítte a lapszerkesztőt, hogy nevezze meg azt a személyt, a ki az inkriminált közleményt írta. A Daily Mail szerkesztője ezt megtagadta. Az esküdtek erre visszavonultak és ítéletet hoztak, mely szerint a »Daily Mail« tulajdonosa Miss Hettie Chattelnek 2500 font sterlinget, vagyis mintegy 60000 koronát tartozik fizetni kártérítés fe-jében. A bíróság azonkívül a vádlottat a per-költségekben is elmarasztalta. Az esküdtek el-nöke a verdikt kihirdetésekor megjegyezte, hogy súlyosbító körülménynek veszi azt, hogy a szer-kesztő vonakodott megnevezni a közlemény szerzőjét oly esetben, midőn egy előkelő nő be-csületében gázoltak.

SZINHAZ

Mit akar Pozsony? Megint a színház-zal van bajuk. Ma a következő hír szól róla:

Pozsony, július 19. A városi színházi bizottság mai ülésén megbizta Kurese János képviselőt és Andrássy Aurél főjegyzőt, hogy tanulmányozzák a színházkérdést abból a szempontból, hogy mi módon lehetne a két-nyelvű rendszer kiküszöbölésével a magyar színészetnek a téli évad első felét, az év hátralevő részét pedig a német színészetnek juttatni olyképp, hogy mind a két színészet a város műigényeinek megfelelően. A fentneve-zettek legközelebb Budapest és néhány vi-déki város illetékes köreivel, azután pedig bécsi színház-emberekkel fognak érintkezésbe lépni.

Bizony ideje volna már, hogy az ország belügyminisztere — a ki ezidőszent, a mint tudoi méltóztatik: Széll Kálmán — valahogy rendet csináljon ebben a pozsonyi színház-kér-désben. Mert végre is a magyar színészet nem bitangjóság, amelylyel ki-ki azt teheti, a mi neki tetszik!

REGÉNY-CSARNOK.

A SANDASZEMÜ.

Irtá: Lucien Biart.

Franziából: K — ő.

24.

— Bernadó részeg! kiáltott egy bor-izü hang.

— Nem, felelte ez, de ne igyék többé senki a pohárból, melyből én donna Micaela egészségére ittam.

Minden szem don Estevan felé fordult, a ki mosolygott. Alvarez a lelkesült ifjut szem-lélte figyelmesen. Bernande körülbelül huszon-nyolcz éves lehetett s egy gazdag földbirtokos-nak volt fia. Magas, erős termetű, gyermek-kora óta lovon nőtt fel, szóval teljesen a don Estevan izlésének megfelelő volt. A tanyán látogatóban még soha sem volt, de don Estevan emlékezett rá, hogy valahányszor leányával a városban volt, az új imádó mindig úgy intézte lépteit, hogy velük lehető gyakran találkozzék. A felcsendülő hárfahangokra a társaság felkelt s a hölgyek termébe ment. Don Estevan barát-jához lépett.

— Észrevetted? kérdé tőle.

— Azt, hogy Bernadó szerelmes a leányodba s te bátoritod? felelt az udvarnag. Azt hiszem lehetetlen volt észre nem venni.

— Tetszik neked?

— Igen választásaid valóban szerencsések. Felajánlottad neki a leányod kezét?

— Hova gondolsz? Bernadó régóta for-golódik körülöttem, tegnapelőtt találkoztam vele az uton s együtt haladtunk. No de hallod, mi-lyen félénkek ezek a szerelmesek! Ez a vén gyerek a ki megfékezi a vad lovakat és biká-kat, annyit össze-vissza beszélt, mint a mi öreg papunk a prédikációiban. »Őn szereti leányo-mat« szakítottam félbe hirtelen. Láttad volna, hogy összeresztett s elkezdett dadogni! Biztat-tam őt. — Hogyan, kiáltott, ön megengedi, hogy Micaela kezét elnyerni próbáljam?« Hely-benhagyó válaszmra nekiugratott s keresztül-kasul vágta a völgyet, halálra rémitve a legelésző nyájakat. Istenemre, szeretném, ha már férje volna a keresztleányodnak.

Alvarez lecsüggesztette a fejét.

— A város kapujánál azután találkoztunk Sanchezszel, a ki jelezte nekünk a mai ünne-pélyt. Megígértem Bernadónak, hogy elhozom Micaelát is. Úgyesen kell összehozni a szerel-meseket... Mondd csak, nem vetted észre, hogy Micaela is szívesen társalog vele? Meg-hívom, hogy látogasson meg minket és próbálja ki az Éclairt, ugy is az övé lesz.

Alvarez a társalgóba ment és kíváncsian nézett körül. Az asszonyok és férfiak külön csoportokban társalognak, de azért folyton egy-mással kaczerkódtak. Egy fiatal művész man-

dolint vett elő és spanyol románczokat játszott, Bernadó egy széken ült s folyton Micaelát szemlélte.

Alvarezt megpillantva fáelállott és neki kinálta helyét.

— Csak maradjon, mondá az udvarnag, Estevan eleget mondott nekem ahhoz hogy ne zavarjam meg szemléldésében. Innen jól látni a nőket, engem pedig csak zenészek érdekelnek.

(Folyt köv.)

Árulók Devett táborában.

Amsterdam, jul. 19.

Az Amsterdam Couran pretóriai levelezője a délafrikai háboru következő rendkívül érde-kes epizódját írja meg lapjának:

Néhány héttel ezelőtt Dewett táborának már legalább ötvenedszer sikerült kisiklania Kitchener kezei közül. Most azonban egy su-lyos dolgot fedezett föl. Ugyanis íróasztaláról eltűnt egy kis sztratégiai térkép, a melyet ő maga rajzolt és a melyen pontosan meg volt-tak jelölve az utak és ösvények, valamint az időpont is, ahol és amikor azon embereinek át kellett haladnia. Feltűnt neki, hogy épen egy rejtett uton és a térképen megjelölt he-lyen lepték meg az angolok. Semmi kétsége sem volt az iránt, hogy árulás történt. Azon-nal összehívta egész kommandóját egy nagy tisztásra, ahol haragtólreszkető hangon mondta el a történeteket. Szavait így végezte:

— Aruló van közetek, mert valaki el-lopta és az angolok kezébe szolgáltatva a to-pographiai térképet. Azt is árulónak tekin-tem, a ki tud a dologról, de nem meri az illetőt följelenteni. Kijelentem, hogy mindaddig, amíg föl nem fedezzük a bűnöst, mindenkit árulónak tartok, akik sátorom közelében tar-tózkodtak!

Leirhatatlan hatást keltettek ezek a sza-vak és a búrok halált kiáltottak az árulóra, esküdözvén, hogy kikutatják. Legujabban azon-ban két fiatal búr dühöngött, ugy, hogy kiál-tozásuk kivált a többiekéből.

Dewetnek, akinek bámulatos emberisme-rete van, azonnal föltűnt a két fiatal ember hadonázása és észrevette, hogy fölhaborodásuk mesterkélte. Egyenesen feljűk ment és erősen a szemük közé nézett. Erre mind a kettő el-sápadt és Dewett a legnagyobb lelkinyugalom-mal így szólt környezetéhez:

— Fogjátok el őket, ezek az árulók!

Miután ez megtörtént, megmotozták őket és a motozás igazat adott Dewetnek, mert az egyiknél a következő czeruzával írt angol nyelvű czédulát találtak.

»Még egyébb és fontosabb fölvilágosítá-sokra van szükségünk a Wehsylba vezető utról.«

A másíknál egy négyszáz font sterlingre szóló utalványt találtak a pretóriai angol pa-rancsnoksághoz. A két elfogott nem is tagadta bűnét. Zokogva vallották meg, hogy biztosra vették a két búr kommandó körülzárását, meg aztán bele is untak már a katonáskodásba és Dewett nem akarta őket elbocsájtani; mindezek arra készítették őket, hogy az angolok kezébe szolgáltassák magukat.

Dewet azonnal összehívta a hadi törvény-székét és halálbüntetést indítványozott a két árulóra, amit egyhangulag el is fogadtak. De-wett azonban így szólt:

— Nem illő dolog, hogy búr kezek ont-sák két vérrokonunknak a véréit, hanem ió-dítványozom, hogy a táborunkban lévő angol foglyokkal lövessük őket agyon.

Az eszme helyeslésre talált, mire azonnal előhívták a tizenkét angol foglyot, és Dewett így szólt hozzájuk:

— Ti azért jöttetek Dél-Afrikába, hogy bennünket kipusztítsatok. Nos hát, itt az al-kalom, löjjetek agyon itt ezt a két embert és azonnal szabadon bocsátlak benneteket.

Néhány percz mulva tizenkét puska dör-dült el egyszerre és a két áruló, akiknek szü-lei különben Dewetnek jó ismerősei voltak, ott feküdt holtan egy árokban. A tizenkét an-gol katona pedig vigan ballagott Pretória felé.

TÁVIRATOK

Családi öröm az uralkodóházban.

Budapest, július 19. (Saj. tud. táv.) Ferencz Ferdinánd trónörökös családi örömeinek néz eléje. A konpisti kastélyban várják a családi örömet. Két születendő állandóan a trónörökös mellett van.

Álhírek a pápáról.

Róma, jul. 19. (Saj. tud. táv.) Az a hír volt elterjedve, hogy a pápát az óriási hőség következtében szélhűdés érte. A hírt a keresztény világ szinte öröme, — az esti órákban lezáfolták.

A király csapatszemléje.

Danzig, július 19. (Saját tud. táv.) Katonai körökben hire jár, hogy I. Ferencz József az ideai hadgyakorlatokra Danzigba utazik s csapatszemlét tart.

Elhunyt kanonok.

Székesfehérvár, jul 19. Saj. tud. táv.) Huszár Károly székesfehérvári kanonok, ma 79 éves korában elhunyt. Huszár a közéletben tevékeny és áldásos működést fejtett ki. Neve több jótékony és kulturális intézményben van megörökítve. Mint kath. egyházi író tűnt ki különösen. 1824. április 23-án született. Pappá 1847. július 16-án szentelték. Káplán volt Kolázon, Gyuron, Pázmádon és Székesfehérváron. 1855—68-ig szertartó, szentszéki jegyző, plebános stb. 1888-ban nevezték ki kanonokká. Irodalmi munkássága igen kiterjedt. 1854—59-ig 59 művet adott ki. Egyházi beszédek, imakönyvek, vallásos elbeszélések, tankönyvek stb. czim alatt. Legutolsó kiadványa a »A szociáldemokrácia céljai és a liberális eszmék.« Elhunyt általános részvételt keltett.

A Kormos-ügy.

Budapest, július 19. (Saját tud. táv.) A »Hazánk« írja, hogy a Kormos-ügyben, egy a miniszter által kúton kiküldött vizsgálóbíró fog eljárni.

A tisztviselők kongresszusa.

Budapest, július 19. (Saját tud. táv.) A tisztviselők országos kongresszusának határidejét szeptember 21. és 22-re állapította meg az előkészítő bizottság.

A búr háború.

London, július 19. Kitchener jelenti: Steyn elnök máhájában egyebek között Reitz miniszternek egy hozzá intézett levelét találták, a melyben azt írja, hogy a transzváli kormány Bothával, Viljoennel és Smutsszal tanácskozott az ország helyzetéről és konstatálták, hogy sok burgher megadta magát és hogy a lövészer és eleség fogytán van. A transzváli kormány feloszló félben van és európai komplikációkra nincs kilátás.

Ez okból a transzváli kormány elhatározta, hogy engedelmet kér arra, hogy Krüger elnökhöz követet küldhessen, a ki feltárja előtte az ország iszonyu helyzetét, ha pedig a kormánynak ezt a kérését nem teljesítik, engedjék meg neki, hogy fegyverszünetet kérhesen végre, hogy a két nemzet véleményét jövőre követendő politikáról és a dolgok előbbi és mostani állásáról meghallgassák.

A levél azzal végződik, hogy itt az idő a döntő lépésre. Steyn elnök válasza május 15-én kelt és azt mondta, hogy Reitz miniszter le-

vele súlyos csapás reá. Az elnök nem akar most a vegsőig menni. Lövészer ugyan kevés van, de van még valamelyes. Milyen okunk lehet arra — írja az elnök — hogy ne bizzunk többé Istenben? Erősen meg vagyok róla győződve, hogy néhány hónapon belül európai bonyodalmak fognak keletkezni, a melyek kisegítenek bennünket a bajból. Küldöttségünknek Európában maradása csak azt bizonyítja, hogy helyzetünk nem reménytelen. Az elnök azzal végzi levelét, hogy nagyon megsértették azzal, hogy nem hallgatták meg a tanácsát és kéri a minisztert, hogy várjon még ő (Steyn) Devettől nem kér tanácsot.

Párbaj egyetemi polgárok között.

Budapest, július 19. (Saját tud. táv.) Hamvay Odön az egyetemi kör alelnöke és az egyetemi kör elnöke Hencz Károly és a választmány között konfliktus támadt. A fegyverbíró kimondotta, hogy Hamvay Henczel, ki beteg, felgyógyulása után pisztolyra verekszik. A választmány helyett Kecskeméty Győző joghallgatóval ma délután verekedett meg Hamvay, ki a Kecskeméty orrát átvágta és a karját megsebesítette. Gyógyulása több hónapig fog tartani.

Proklamáció a búr ifjakhoz.

Budapest, július 19. (Saj. tud. táv.) Schalsburger búr főkommendáns proklamációt bocsájtott ki, melyben minden tizennégy éven felüli búr fiut fegyverbe szólít.

A saragosi zavargások.

Madrid, július 19. A szenátusban és a kamarában kérdéseket intéztek a kamarához a saragosi eseményekre vonatkozólag. A miniszterek előterjesztették a hivatalos jelentéseket és hozzátették, hogy a hatóságok teljesítették kötelességüket.

A szenátus 115 szavazattal 54 ellenében tudomásul vette a királyi üzenetet.

A kamara 168 szavazattal 68 ellenében fogadta el a királyi üzenetet. A vita folyamán Sagasta miniszterelnök a kormány politikáját védte és azt mondta, hogy a kormány arra fog törekedni, hogy a társadalmi kérdést a tőke és a munka egyesítése alapján megoldja, a vallás kérdésében tiszteletet fog szerezni a törvénynek, a mi pedig a partikulasztikus

törekvést illeti, a központi hatalom soha sem fogja magát leszoríttatni arról az utról, a melyen mennie kell.

Kábel összeköttetés.

Fiume, jul. 19. Az olasz kormány és a magyar kereskedelemügyi miniszterium között folytatott tárgyalások a Fiume—Ankona utvonalként létesítendő kábel-összeköttetés tárgyában eredményre vezettek: ma kezdtek meg a munkálatokat, a melyeknek költségei hat milliói koronára ragnak.

KOZGAZDASAG.

Reich Jenő és Társa

Tőzsede jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, július 19.

Buza októberre	— — — — —	8.10
Buza áprilisra	— — — — —	—
Tengeri	— — — — —	5.16
Rozs okt	— — — — —	6.88
Zab ápr.	— — — — —	6.36
Káposzta, reposs, aug.	— — — — —	—

Értéktőzsde.

Budapest, július 19.

Osztrák hitel	— — — — —	664.75
Magyar hitel	— — — — —	668.—
Allamvasut	— — — — —	655.—
Rimamurányi	— — — — —	446.50
Magyar jelzálog	— — — — —	447.25
Salgótarjáni	— — — — —	—
Wagon-kölcsön	— — — — —	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. július 19-én.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — —	117.75
Magyar koronajárdék	— — — — —	92.80
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 ¹ / ₂ %	— — — — —	120.25
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 ¹ / ₂ %	— — — — —	100.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	— — — — —	118.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — — —	92.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	— — — — —	100.10
Horvát-szlávonföldtehermentesítési kötvény	— — — — —	93.50
Magyar nyeresémsorsjegy-kölcsön	— — — — —	173.—
Tiszszabályozás és szept. sorsjegyek kölcsön	— — — — —	143.—
Osztrák járadék papírban	— — — — —	98.95
Osztrák járadék ezüstben	— — — — —	98.80
Osztrák járadék aranyban	— — — — —	118.—
Osztrák korona járadék	— — — — —	95.75
Osztrák államsorsjegyek	— — — — —	139.50
Osztrák magyar bank részvény	— — — — —	16.40
Magyar hitelbankrészvény	— — — — —	638.—
Osztrák hitelintézet részvény	— — — — —	638.—
Párizsi vista	— — — — —	95.15
20 frankos arany (Napoléon'or)	— — — — —	19.04
Németbirodalmi márka	— — — — —	117.42
London vista	— — — — —	239.60
20 márkás arany	— — — — —	28.50

A szerkesztője: Reich Jenő.

Dr. VUCSKICS GYULA.

Van szerencsénk a n. érdemű közönség szives tudomására adni, hogy az alant jegyzett cikkek árait mélyen leszállítottuk és

teljesen kiárusítjuk

u. m. Színes selyem kelmék, nyári női ruha szövetek, mosó zefir, batiszt, angol vászon és fehér batisztok.

Szövött áru kesztyűk, gyermek- és fiu tricó ing, nadrág, netz ingek. Tenis flanel és satin ingek, övek, sapkák és egyéb idény cikkeket.

Az összes raktáron levő napernyőket, blousokat és női fűzőket

minden elfogadható árban eladjuk.

Tisztelettel

Kunz József és társa cég,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1901. évi május 1-től.

Nagyvárad—Dévaványa—Gyoma.			Gyoma—Dévaványa—Nagyvárad.			Vésető—Kötegyán—Hollód.			Hollód—Kötegyán—Vésető.		
	V. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.		V. v.	V. v.		V. v.	V. v.
Nagyvárad ind.	5 50	2 —	Gyoma — ind.	3 40	2 30	Vésető — ind.	4 45	5 27	Hollód — ind.	4 35	12 05
Osi —	6 09	2 14	Ózed —	4 07	2 54	Okány —	5 07	5 49	Mocsár-Gyanta —	4 46	12 17
Uj-Palota —	6 24	2 29	Déva-Ványa —	4 37	3 26	Gyanta —	5 23	6 07	Rippa —	5 02	12 39
Gyires —	6 41	2 42	Kéthalom —	4 54	3 43	Sarkad-Keresztur —	5 36	6 18	Tenke —	5 24	1 17
Körösszeg —	7 02	3 01	Körös-Ladány —	5 13	4 06	Méhkerék —	5 52	6 36	Fekete-Tót —	5 41	1 39
Szakál —	7 39	3 31	Szeghalom —	5 40	4 38	Kötegyán —	6 —	6 45	Fekete-Bátor —	6 06	2 07
Nagy-Tóti —	7 55	3 47	Vésető —	6 12	5 22	Kötegyán —	6 16	6 57	Árpád —	6 16	2 18
Komád —	8 25	3 59	Kót —	6 38	5 52	Pósa —	6 29	7 12	Erdő-Gyarak —	6 34	2 28
Iráz —	8 42	4 16	Iráz —	6 52	6 07	Ilye —	6 48	7 24	Csegöd —	6 34	2 38
Kót —	9 19	4 39	Komádi —	7 10	6 38	Csegöd —	7 02	7 39	Ilye —	6 57	2 58
Vésető —	9 44	5 10	Nagy-Tóti —	7 22	6 50	Erdő-Gyarak —	7 12	7 49	Pósa —	7 07	3 09
Szeghalom —	10 34	5 55	Szakál —	7 48	7 23	Árpád —	7 21	7 59	Kötegyán —	7 19	3 22
Körös-Ladány —	11 —	6 12	Körösszeg —	8 11	7 47	Fekete-Bátor —	7 39	8 20	Kötegyán —	8 06	3 42
Kéthalom —	11 18	6 30	Gyires —	8 33	8 12	Fekete-Tót —	7 52	8 35	Méhkerék —	8 15	3 52
Déva-Ványa —	12 03	6 55	Uj-Palota —	8 47	8 27	Tenke —	8 15	9 03	Sarkad-Keresztur —	8 33	4 12
Ózed —	12 21	7 15	Ósi —	9 03	8 46	Rippa —	8 39	9 32	Gyanta —	8 43	4 23
Gyoma — érk.	12 45	7 39	Nagyvárad — érk.	20	9 05	Mocsár-Gyanta —	8 51	9 45	Okány —	9 02	4 44
						Hollód — érk.	9 01	9 57	Vésető — érk.	9 20	5 04

Székelyhid—Margita—Sz.-Somlyó.			Sz.-Somlyó—Margita—Székelyhid.			Szeghalom—Füzes-Gyarmat.			Füzes-Gyarmat—Szeghalom.		
	V. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.		V. v.	V. v.		V. v.	V. v.
Székelyhid ind.	9 36	6 40	Szilágy-Somlyó ind.	3 18	2 05	Szeghalom ind.	10 20	5 50	P.-Ladány ind.	6 50	2 04
A.-Keresztur —	10 20	7 22	Sz.-Nagyfalu —	3 43	2 30	Füzes-Gyarmat —	10 45	6 17	Szerep —	7 40	2 48
V.-Ábrány —	10 34	7 35	Ipp —	4 —	2 47	B.-N.-Bajom —	11 43	7 15	B.-Udvari —	7 54	3 01
Monos-Petri —	10 45	7 45	Széplak —	4 35	3 27	B.-Udvari —	11 58	7 30	B.-N.-Bajom —	8 17	3 23
Margita —	11 05	8 04	Bályok —	4 47	3 40	Szerep —	12 09	7 41	Füzes-Gyarmat —	9 09	4 07
Felső-Ábrány —	11 19	8 17	Szoldobágy —	5 01	3 55	P.-Ladány — érk.	1 —	8 32	Szeghalom — érk.	9 30	4 28
Szoldobágy —	11 41	8 37	Felső-Ábrány —	5 19	4 15						
Bályok —	11 55	8 56	Margita —	5 38	4 37						
Széplak —	12 18	9 12	Monos-Petri —	5 48	4 48						
Ipp —	12 48	9 40	V.-Ábrány —	5 58	4 59						
Sz.-Nagyfalu —	1 10	9 59	A.-Keresztur —	6 11	5 13						
Szilágy-Somlyó — érk.	1 34	10 22	Székelyhid — érk.	6 50	5 54						

A vonatok közlekedési ideje középeurópai idő szerint van kitüntetve.
A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelzi.
A †-tel jelzettek feltételes megálló helyek.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Püspök-Ladány—Debreczen—Ermihályfalva.							
	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.		V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.			
Budapest ind.	6 50	8 30	2 —	5 45	9 15	Kolozsvár ind.	—	5 23	7 —	12 32	6 13	11 01	P.-Ladány ind.	4 —	1 24	5 35	10 53	2 29	6 08
Rákos —	7 02	8 51	2 13	6 06	9 28	Jegenye —	—	—	7 59	† 1 14	7 16	—	Debreczen —	5 10	2 56	6 46	11 44	3 56	7 41
Ujszász —	8 28	10 59	3 36	8 40	10 56	B.-Hunyad —	—	6 40	8 37	1 44	7 54	12 20	Ermihályfalva érk.	6 36	3 57	7 29	1 —	4 58	9 13
Szolnok —	9 07	11 31	3 59	9 27	11 19	Csucsá —	3 25	7 09	9 19	2 15	8 37	12 52							
zajol —	9 21	11 50	4 12	9 46	11 33	Rév —	5 26	7 47	10 08	3 01	9 32	1 34							
P.-Ladány —	10 43	2 —	5 28	11 53	12 55	Élesd —	5 54	† 7 59	10 25	† 3 15	9 49	† 1 48							
Báránd —	—	2 12	—	12 07	—	Mező-Telegd —	6 21	8 11	10 42	3 28	10 07	2 01							
Sáp —	—	2 27	† 5 48	12 24	—	F.-Vásárhely —	6 49	—	11 01	—	10 27	—							
B.-Ujfalu —	11 18	2 47	6 03	12 46	1 33	Várad-Velence —	7 02	8 32	11 10	—	10 37	2 25							
M.-Peterd —	—	3 —	—	1 —	—	Nagyvárad érk.	7 11	8 38	11 17	3 57	10 44	2 31							
M.-Keresztur —	—	3 12	—	1 14	—	Nagyvárad ind.	2 22	8 43	11 36	4 10	11 04	2 38							
Bors —	—	3 25	—	1 28	—	Püspöki —	2 36	8 52	11 47	—	11 14	—							
Püspöki —	11 48	3 32	—	1 36	—	Bors —	2 47	—	11 54	—	11 22	—							
Nagyvárad érk.	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	Mező-keresztur —	3 12	—	12 05	—	11 37	—							
Nagyvárad ind.	12 16	3 58	6 46	2 06	2 18	Mező-Peterd —	3 30	—	12 17	—	11 50	—							
V.-Velence —	—	4 05	—	2 30	2 25	B.-Ujfalu —	4 07	9 23	12 29	4 50	12 05	3 18							
F.-Vásárhely —	—	4 16	—	2 41	—	Sáp —	4 39	† 9 38	12 47	—	12 25	—							
M.-Telegd —	12 48	4 38	7 15	3 03	2 50	Báránd —	5 01	—	1 01	—	12 41	—							
Élesd —	† 1 02	4 56	† 7 28	3 21	† 3 04	P.-Ladány —	5 17	10 06	1 34	5 40	1 19	4 03							
Rév —	1 26	5 20	7 50	3 45	3 26	Szajol —	—	11 21	3 08	6 59	3 04	5 19							
Csucsá —	2 16	6 31	8 37	4 52	4 16	Szolnok —	—	11 44	3 35	7 32	3 37	5 39							
B.-Hunyad —	2 49	7 16	9 08	5 32	4 52	Ujszász —	—	12 03	3 58	7 50	4 05	5 58							
Jegenye —	3 15	7 49	† 9 33	† 6 01	—	Rákos —	—	1 37	6 03	9 28	6 52	7 38							
Kolozsvár érk.	3 50	8 33	10 08	6 59	7 04	Budapest érk.	—	1 50	6 20	9 40	7 10	7 50							

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 00	Szeged ind.	3 40	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 —	Arad ind.	5 10	11 20	9 35
Ósi —	10 30	4 41	7 16	H.-M.-Vásárhely —	4 38	11 05	7 50	Ósi —	10 30	4 41	7 16	Kétegyháza —	6 14	12 31	10 54
Less —	10 48	5 01	7 40	Oroszáza —	5 41	11 54	9 20	Less —	10 48	5 01	7 40	Csaba érk.	6 40	12 57	11 24
Gyapju —	10 56	5 10	7 52	Csaba —	7 00	2 33	4 50	Gyapju —	10 56	5 10	7 52	Csaba ind.	7 —	2 33	4 50
Cséffa —	11 03	5 19	8 05	Gyula —	7 27	3 05	5 26	Cséffa —	11 03	5 19	8 05	Gyula —	27	3 05	5 26
Szalonta —	11 26	5 44	8 46	Sarkad —	7 47	3 27	5 56	Szalonta —	11 26	6 44	8 46	Sarkad —	7 40	3 27	5 56
Kötegyán —	11 46	6 05	9 15	Kötegyán —	7 57	3 39	6 10	Kötegyán —	11 46	6 05	9 15	Kötegy —	7 50	3 39	6 10
Sarkad —	11 57	6 17	9 31	Szalonta —	8 23	4 10	6 47	Sarkad —	11 57	6 17	9 31	Szalon —	8 24	4 10	6 47
Gyula —	12 21	6 44	10 01	Cséffa —	8 42	4 34	7 18	Gyula —	12 21	7 44	10 01	Cséffa —	8 44	4 34	7 18
Csaba —	2 06	7 41	4 44	Gyapju —	—	4 42	7 29	Csaba —	12 42	7 06	10 30	Gyapju —	—	4 42	7 29
Oroszáza —	3 12	9 10	5 50	Less —	9 04	5 00	7 51	Csaba ind.	2 23	7 18	4 32	Less —	9 04	5 —	7 51
H.-M.-Vásárhely —	3 53	10 02	7 00	Ósi —	9 21	5 19	8 16	Kétegyháza —	2 54	7 46	5 03	Ósi —	9 21	5 19	8 16
Szeged —	4 28	10 55	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31	Arad —	3 55	8 50	6 05	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.			Vaskóh—Belényes—Nagyvárad.			Nagyvárad—Ermihályfalva.			Ermihályfalva—Nagyvárad.		
	Tv. sz. sz.	Sz. v.		Sz. v.	Tv. sz. sz.		Sz. v.	v.		Sz. v.	V. v.
Nagyvárad ind.	5 35	2 40	Vaskóh — ind.	4 —	2 55	Nagyvárad ind.	4 15	6 44	Ermihályfalva ind.	6 10	5 20
V.-Velence —	5 47	2 51	Lunka-Rézbánya —	4 12	3 08	B.-Püspöki —	4 30	7 10	Érselind —	6 41	6 —
Félix-Fürdő —	6 11	3 13	Szudrics —	4 39	3 37	Bihar —	4 50	7 36	Székelyhid —	7 10	6 48
Kardó —	6 26	3 27	Belényes —	5 07	4 16	Paptamási —	5 14	8 05	Nagykáglya —	7 22	7 02
Nyárló —	7 07	4 07	Sonkolyos —	5 28	† 4 39	Gyapoly —	5 27	8 21	B.-Diószeg —	7 35	7 22
Magyar-Gyepes —	7 19	4 18	Belényes-Ujlak —	† 5 40	† 4 51	B.-Diószeg —	5 43	8 44	Gyapoly —	7 50	7 40
Tasádfő —	7 34	4 32	Borz —	† 5 49	† 5 01	Nagykáglya —	5 55	8 59	Paptamási —	8 11	8 08